

NOTĂ ANALITICĂ IPRE nr. 4/2021

SUMMITUL PARTENERIATULUI ESTIC 2021: REVITALIZAREA ȘI AVANSAREA PARCURSULUI EUROPEAN AL REPUBLICII MOLDOVA

Autor: Emil BURINSCHI*
Chișinău, 8 Septembrie 2021

În lumina recentului demers al Trio-ului Asociat și al investiției Guvernului pro-reformă Gavrilă, așteptările Republicii Moldova de la viitorul Summit al Parteneriatului Estic se referă la îmbunătățirea cadrului existent al relațiilor cu UE, dincolo de asocierea politică și integrarea economică. Luând în considerare anunțul făcut de Comisia Europeană cu privire la Planul de Redresare Economică în valoare de 600 milioane de euro, împreună cu formalizarea unei noi Agende de Asociere EU-Moldova, se prefigurează un cadru aprofundat cu UE menit să impulsioneze procesul de integrare europeană al Republicii Moldova.

Această notă analitică prezintă o listă de recomandări care să susțină avansarea parcursului european al Republicii Moldova în contextul noilor obiective ale Parteneriatului Estic, pornind de la rezultatele existente, impactul pandemiei COVID-19, dar și provocările interne și externe existente, atât în UE, cât și în țările Parteneriatului Estic. Aceste recomandări ar putea contribui la securizarea beneficiilor preconizate, dezvoltarea economică durabilă, consolidarea rezilienței și a mediului de securitate, dar și întări cooperarea regională, în cadrul Trio-ului Asociat, dar și în relația cu UE.

Prezenta notă analitică a fost elaborată în cadrul proiectului IPRE „Analize Tematice a politicilor publice”, realizat cu susținerea Fundației Konrad Adenauer (KAS) în Republica Moldova.

Opiniile reflectate în prezenta publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat opinia KAS.

RECOMANDĂRI-CHEIE:

Recomandări ce reies din contextul politic local

Prezentarea la Summit-ul de la Bruxelles a unui calendar de debursări financiare pe etape pentru susținerea adoptării reformelor structurale în cadrul “Planului de Redresare Economică”.

Adoptarea unei Agende de Asociere EU-Moldova ambițioase, în prezent în curs de negocieri avansate, **pentru a stabili un cadru de așteptări** cu privire la angajamentele comune pentru următorii șase ani.

Actualizarea Acordului de Asociere pentru a include noi domenii de cooperare. **Conceptualizarea unei foi de parcurs pentru Integrare Europeană**, cu scopul de a obține **statutul de țară candidat până în 2025-27**.

Recomandări ce reies din contextul politic regional

Aprobarea unei Declarații Comune EU-Trio Asociat la Summit pentru a continua eforturile angajamentului de a **revizui formatul multilateral de cooperare al Parteneriatului Estic**.

Formalizarea cadrului de cooperare al Trio-ului Asociat, prin înființarea unui Secretariat al instituției cu participarea **Comisarului European pentru Politica Europeană de Vecinătate și Negocieri de Extindere** la reuniunile politice de nivel înalt.

Recomandări ce reies din prioritățile UE pentru viitorul PaE

Asigurarea realizării Monumentalului “Plan Economic și de Investiții”, întru a servi drept “Planul Marshall al PaE” pentru Europa de Est.

Adoptarea unui mecanism de monitorizare îndreptat spre asigurarea evaluării comparative a reformelor în cadrul Trio-ului Asociat.

CONTEXT

Summitul Parteneriatului Estic de la Bruxelles este programat să aibă loc în decembrie 2021 - la patru ani după ultima reuniune de rang înalt. În urma unui amplu proces de consultare cu actorii-cheie, UE a publicat o comunicare intitulată "[Politica privind Parteneriatul estic după 2020](#)", identificând "consolidarea rezilienței ca obiectiv cheie în acțiunile externe ale Uniunii". De asemenea, în urma efectelor pandemiei COVID-19, dar și a recesiunii economice ulterioare, UE a lansat "[Agenda Reînnoită pentru redresare, reziliență și reformă susținută de un Plan Economic și de Investiții](#)".

În același timp, politica externă a UE față de Europa de Est se confruntă cu critici de "oboseală" și "disponibilitate redusă" de a reflecta ambițiile geopolitice ale Comisiei von der Leyen. Adițional, de la ultima reuniune, au avut loc mai multe evoluții care au modificat cadrul regional de cooperare. Evoluții politice locale, printre care schimbarea elitelor în Moldova și Ucraina, confruntarea militară din Nagorno-Karabakh din 2020, dar și tulburările civile în urma alegerilor din Georgia și Belarus (care a culminat cu suspendarea acesteia din urmă a calității de membru al PaE) au creat noi dileme pentru dialogul EU-PaE.

De altfel, conceptualizarea Trio-ului Asociat în Mai 2021 via "[Memorandumul de înțelegere între Republica Moldova, Georgia și Ucraina privind cooperarea în domeniul integrării europene](#)" și recenta Conferință Internațională de la Batumi au adăugat rezonanță apelului pentru implementarea principiului de diferențiere în regiune.

Totodată, alegerile parlamentare anticipate din Republica Moldova din 11 Iulie au consolidat procesul de schimbare al elitelor ce a început în 2020. Ca urmare a succesului la alegerile prezidențiale obținut de către Maia Sandu în toamna anului trecut, criza constituțională ulterioară și alegerile repetate au produs un rezultat electoral în care partidul pro-reformă PAS a obținut de sine-stătător o majoritate parlamentară confortabilă – o premieră de la independență pentru un partid ce susține cursul de Integrare Europeană a Moldovei.

Luând în considerare schimbarea de paradigmă în politica locală, dar și șansa unică pentru consolidarea proceselor de democratizare și reformă, prezența Moldovei la Summit-ul PaE reprezintă o oportunitate strategică de a restabili legăturile strânse cu UE, care au fost anterior slăbite în timpul guvernărilor coordonate de Plahotniuc și Dodon – o oportunitate de a revitaliza și avansa parcursul european al Republicii Moldova. În plus, anunțul Comisiei Europene privind "Planul de Redresare Economică pentru Republica Moldova" care ar putea mobiliza

până la 600 de milioane de euro în asistență macro-financiară, granturi și investiții în următorii trei ani, subiect proviziilor de condiționalitate, amplifică așteptările Moldovei pentru o cooperare reînnoită și consolidată cu UE.

ANGAJAMENTUL REÎNNOIT AL UE FAȚĂ DE PARTENERIATUL ESTIC

Concomitent cu evoluțiile politice locale, Uniunea Europeană a promovat o serie de noi instrumente politice în regiunea Parteneriatului Estic, în conformitate cu politicile UE planificate pentru cadrul Financiar Multianual 2021-2027.

La nivel regional, în continuarea prevederilor raportului "[Politica privind Parteneriatul estic după 2020](#)" și în conformitate cu ambiția de a aborda dificultățile socio-economice cauzate de pandemia COVID-19, Comisia Europeană a formulat "[Agenda Reînnoită pentru redresare, reziliență și reformă susținută de un Plan Economic și de Investiții](#)". Documentul justificativ indică că pentru a atinge obiectivele de "consolidare a rezilienței și generarea de beneficii concrete", noua agendă PaE se va concentra pe doi piloni principali: "(i) [investiții, susținute de un plan economic și de investiții, și](#) (ii) [guvernare](#)", complementate de o listă de "[Top 10 Obiective pentru 2025](#)". Luând în considerare obiectivele noi, se observă tranziția în derulare către furnizarea directă de beneficii tangibile populației, cu 70 % dintre "Top 10 Obiective pentru 2025" urmărind îmbunătățirea nivelului de trai al comunităților locale.

De asemenea, recunoscând [apelurile anterioare ale think-tank-urilor de renume din EU și PaE](#), care făceau referire la necesitatea de a oferi angajamente suplimentare sprijinite de către EU cât și de parteneri, cele "[Top 10 Obiective pentru 2025](#)" implică noi priorități în domenii precum digitalizarea, sustenabilitatea sau securitatea regională. Cu toate acestea, propunerile oferite nu trebuie să se limiteze la rezultatele formulate și trebuie să integreze propunerile ce provin de la părțile implicate activ în cadrul Parteneriatului Estic.

De exemplu, în ceea ce privește **paradigma securității**, Uniunea Europeană trebuie să întărească "cadrul consolidat pentru identificarea și abordarea amenințărilor hibride" anunțat recent și să propună o platformă unificată de cooperare în materie de securitate în cadrul unui "[Compact de Securitate](#)" regional. Această structură ar înlocui inițiativele fragmentate existente și ar fi strâns legat de progresul reformelor statului de drept și cele anticorupție. Referitor la **perspectivele de integrare economică**, accesul la cadrul Zonei Unice de Plăți în Euro (SEPA) poate duce la o creștere a numărului de tranzacții și a fluxurilor de numerar ale investitorilor care ar facilita accesul întreprinderilor din UE pe piața locală. Deși

prioritățile post-2020 se referă la astfel de obiective, acestea ratează menționarea beneficiilor potențiale ale partenerilor din regiune, concentrându-se pe consolidarea poziției monedei europene.

De asemenea, intenția UE de a investi resurse considerabile în **procesele de transformare digitală și ecologică** reprezintă o altă oportunitate de a crea sinergii regionale. Integrarea PaE în aceste inițiative viziunare ar consolida calitatea producției locale și ar contribui la îndeplinirea cerințelor piețelor locale, dar și UE. Mai mult, **interconectarea și modernizarea infrastructurii de transport** care va fi finanțată în cadrul Obiectivului de a [“construi și moderniza 3,000 km de drumuri prioritare și căi ferate până în 2025”](#) ar contribui la reducerea timpului de călătorie pentru eforturi economice benefice de ambele părți. Mai mult, oferirea accesului la proiectele și inovațiile de tranziție verde reprezintă o oportunitate valoroasă de a promova politici rezistente la schimbările climatice și de a spori standardele de viață pentru ecosistemele locale comune (e.g. Ecosistemul râului Prut/Nistru).

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește relațiile bilaterale UE-Moldova, una dintre evoluțiile cheie recente a fost anunțarea [Planului de Redresare Economică pentru R. Moldova în valoare de 600 de milioane de euro](#). Planul dezvoltat în timpul vizitei la Chișinău, realizată de către Directorul general-adjunct pentru Politica de vecinătate și negocierile de extindere, Katarína Mathernová, va aborda impactul economic negativ al pandemiei COVID-19 și va furniza suportul necesar economiei moldovenești. Se așteaptă ca fondurile să contribuie la repornirea a [cinci piloni economici](#): gestionarea finanțelor publice (220 de milioane de euro), dezvoltarea IMM (100 de milioane de euro inclusiv pentru facilitarea exporturilor către piețele UE și dezvoltarea comunităților locale), dezvoltarea infrastructurii (230 de milioane de euro pentru interconectarea energetică cu spațiul european), educație (25 de milioane de euro), dar și pentru reforma sistemului de justiție combinată cu măsuri anticorupție și consolidarea capacității instituționale (25 de milioane de euro). Aceste resurse ar putea reduce decalajul existent în ceea ce privește capacitatea de investiții financiare a Moldovei, având în vedere că expertiza recentă estimează necesarul de 400 milioane USD în investiții anuale [“pentru a realiza o creștere economică anuală de 7,6% și pentru a crește rata de participare economică a populației active cu 10 p.p.”](#).

AȘTEPTĂRILE MOLDOVEI DE LA SUMMIT-UL PAE 2021

Recunoscând angajamentul reînnoit al UE față de regiune și impulsul politic local, această notă analitică reflectă asupra așteptărilor oficialilor din R. Moldova de la viitorul Summit PaE.

Formalizarea “Planului de Redresare Economică” UE-Moldova

Unul dintre punctele cheie de interes pentru noul guvern de la Chișinău este **negocierea și ratificarea ulterioară a Planului de Redresare Economică**. La acest punct, publicul moldovenesc înțelege că condiționalitățile preconizate atașate planului de redresare se vor referi cu siguranță la reforme substanțiale, mai ales în domeniile justiției și luptei împotriva corupției, așa cum este menționat în [comunicatul de presă al Comisiei Europene](#). Un alt mesaj politic important, mai puțin discutat, este că una dintre condițiile esențiale pentru ca aceste fonduri UE să fie implementate în Moldova este prezența unei majorități parlamentare stabile și a unui guvern funcțional.

Rezultatele alegerilor anticipate din Iulie anul curent au acordat guvernului Gavriliță legitimitatea de a adopta reforme sistemice, în special în ceea ce privește dimensiunile sistemului judiciar, economic, fiscal, și social. Învățând din experiența de succes a reformatorilor din momente istorice esențiale (e.g. Balcerowicz în Polonia anilor 90), primele șase luni vor avea rolul de “fereastră de oportunitate” și vor defini potențialul noilor reformatori. Pentru a permite progresul reformelor structurale și pentru a menține sprijinul opiniei publice locale în favoarea schimbărilor structurale, se așteaptă ca UE să ofere sprijin vizibil (e.g. debursări financiare pe etape) în perioada de implementare a acestor reforme. O astfel de abordare ar alinia acțiunile Uniunii la partenerii săi strategici, având în vedere garanțiile fostului ambasador al SUA în Moldova, Derek Hogan, de a spori sprijinul instituțiilor financiare americane și internaționale pe fondul acestei [“șanse unice”](#).

Trio-ul asociat și Agenda de Asociere UE-Moldova

O altă evoluție cheie recentă reprezintă efortul comun al celor trei țări Asociate (Georgia, Moldova și Ucraina) pentru a realiza **Formularea Trio-ului Asociat** ca implementare a principiului diferențierii în cadrul arhitecturii PaE. În pofida faptului că unii oficiali UE dar și ale Statelor Membre sunt încă timizi în promovarea perspectivelor politice avansate pentru integrare europeană a Trio-ului Asociat din cauza fricii de a antagoniza Federația Rusă, declarațiile politice la nivel înalt și realitățile regionale actuale fac din aplicarea principiului diferențierii mai degrabă **o necesitate decât un capriciu**. Servind drept un [“catalizator pentru o democratizare deplină”](#), Parlamentul European a recunoscut potențialul unui Trio Asociat în recomandările anterioare adresate colegilor din instituțiile UE. Prin urmare, întrebarea care trebuie abordată în cadrul forumurilor interne ale UE este mai degrabă dacă Uniunea intenționează să pună în practică intențiile geopolitice revendicate sau va continua politica de “retrenchment” observată în

ultimii ani. Prin urmare, **așteptările oficialilor moldoveni urmăresc operaționalizarea platformei asociate** în cadrul proceselor de negociere de la viitoarea reuniune. Vizita la Bruxelles a Miniștrilor de Externe ai Trio-ului Asociat ([incluzând o întâlnire cu Înaltul Reprezentant Borrell](#)) a confirmat ambițiile acestor țări de a îmbunătăți [“cooperarea lor tripartită” și “aspirațiile de a deveni membri ai Uniunii Europene” și a continua “implementarea prevederilor Acordului de Asociere”](#). Venind în întâmpinarea inițiativelor regionale interne, instituționalizarea platformei de cooperare consolidată ar absolvi Uniunea de criticile percepute cu privire la elaborarea politicilor ezitante în regiune.

Mai mult ca atât, în timp ce recenta Conferință de la Batumi, la care a participat președintele Consiliului European, Charles Michel, a recunoscut eforturile și declarația politică a țărilor asociate, oficialii din regiune contează pe o deschidere suplimentară din partea UE către o cooperare consolidată, ținând cont de angajamentul „Viitorului European” al Trio-ului. Astfel, aceste angajamente nu ar trebui să fie limitate la “evaluări comparative pentru reformele cheie”. La acest subiect, potențialele 17 miliarde de euro în investiții publice și private care ar însoți planurile de investiții economice de 2,3 miliarde de euro pentru PaE trebuie alocate și încorporate în proiecte economice profitabile în timpul proceselor semnificative de reformare.

Nu în ultimul rând, o altă prioritate reflectată în programul de guvernare al cabinetului Gavriliță reprezintă [“adoptarea și implementarea noii Agende de Asociere RM-UE pentru anii 2021-2027 și a Planului Național de Implementare a Acordului de asociere cu Uniunea Europeană](#), incluzând măsuri legislative de transpunere și implementare a acquis-ului comunitar în plan național”. Punerea în aplicare a Acordului de Asociere UE-Moldova este simplificată începând cu 2014 de Agendele de Asociere, care includ priorități politice pe termen scurt și mediu conform Acordului în domenii precum reforma justiției, dialogul politic și politica externă, sau implementarea prevederilor DCFTA. În pofida abordării entuziaste și implicate a fostului guvern Sandu în avansarea reînnoirii documentului, în ultimele guverne, nu a fost disponibil niciun document de planificare pentru 2020.

În lumina evoluțiilor actuale și a declarațiilor politice care dezvăluie rolul viitor al condiționalității politice asociate reformelor justiției și anticorupție, domeniile suplimentare de cooperare rămân imperative pentru transformări de succes. De exemplu, discuțiile privind [extinderea alocațiilor DCFTA către produsele din carne și produse lactate](#) ar avansa implementarea de către Moldova a standardelor fitosanitare ale UE, oferind beneficii producătorilor locali și integrând

lanțurile de aprovizionare ale acestora pe Piața Unică Europeană. Mai mult ca atât, armonizarea documentelor moldovenești cu [certificatul digital UE de vaccinare împotriva COVID-19 lansat pe 1 iulie anul curent](#), ar permite cetățenilor moldoveni vaccinați să călătorească liber în UE. De asemenea, ținând cont de riscurile ridicate pe care le prezintă mutațiile virusului COVID-19, autoritățile moldovenești ar trebui să acorde prioritate accesului lucrătorilor din domeniul sănătății la obiectivul post-2020 de a oferi celor [“850,000 lucrători medicali”](#) din regiune accesul la “vaccinare și condiții de muncă, echipament și terapie îmbunătățite”.

CONCLUZII

Per ansamblu, această notă analitică identifică faptul că evoluțiile politice recente din UE și regiunea Parteneriatului Estic favorizează reluarea la Summitul de la Bruxelles a unei relații mai ambițioase între UE și Moldova.

Ținând cont de actuala “fereastră de oportunitate” pentru o agendă de reformă după investirea unui guvern pro-european, dar și de noutățile agendei Parteneriatului Estic după 2020, Moldova ar beneficia major de prezența unei UE angajate și vizionare. Operaționalizarea și introducerea de noi cadre de cooperare pot furniza resursele financiare și de expertiză tehnică necesare pentru a iniția un proces de schimbare de tip “terapie șoc”, similar cu activitatea din anii 90 a lui Balcerowicz în Polonia. Un rezultat asemănător scontat ar asigura că Moldova va evita în cele din urmă spirala descendentă a procesului de tranziție treptată care perpetuează corupția endemică locală.

În pofida acestor așteptări, cheia succesului politicii Parteneriatului Estic se află în asigurarea cooptării părților implicate, indiferent dacă sunt oficiali ai UE sau beneficiari ai programelor. În acest sens, părțile interesate trebuie să fie informate cu privire la potențialele procese de reformă care decurg din angajamentele autorităților R. Moldova, inclusiv costurile și riscurile suportate, pentru a evita lipsa de sprijin local dar și crearea discordiei în regiune de către interesele străine cleptocrate și maligne.

Momentul politic actual confirmă faptul că Moldova aspiră la un impuls politic la Summit-ul de la Bruxelles din 2021, care să reînvie spiritul de optimism al Declarației de la Praga. Un astfel de impuls va recunoaște alegerea cetățenilor moldoveni de a asigura reforma acasă și de integrare europeană a țării. După cum a subliniat președintele Lituaniei Gintanas Nauseda, Uniunea Europeană trebuie să ofere [“perspective clare de integrare”](#) pentru statele Parteneriatului Estic, întrucât procesele de integrare și reformă necesită eforturi de ambele părți.

RECOMANDĂRI

Cheia pentru a asigura o schimbare ireversibilă de paradigmă în relațiile UE-Moldova ar putea depinde inclusiv de disponibilitatea oficialilor UE de a avansa o foaie de parcurs clar definită pentru aprofundarea integrării economice și politice cu UE în următorul deceniu. În acest sens, mesajul pozitiv al președintelui Michel, cu privire la aspirațiile Trio-ului Asociat de a iniția procedurile Articolului 49 în viitor, poate încuraja îmbunătățirea pe termen lung a legăturii UE-Moldova. Pentru a sprijini acest demers, în continuare este prezentat un set de recomandări în contextul viitorului Summit al Parteneriatului Estic de la Bruxelles:

Recomandări ce reies din contextul politic local

- **Prezentarea la Summitul de la Bruxelles a unui calendar de debursări financiare pe etape** pentru susținerea adoptării reformelor structurale în cadrul **“Planului de Redresare Economică”**. Concomitent cu eforturile noului guvern de a iniția reforme economice și sociale sistemice, debursările financiare vor contribui la stabilitatea economică pe fondul acestor procese de reformă și redresare.
- **Adoptarea unei Agende de Asociere EU-Moldova ambițioase**, în prezent în curs de negocieri avansate, **pentru a stabili un cadru de așteptări** cu privire la angajamentele comune pentru următorii șase ani.
- Finalizarea **interconectărilor la rețelele energetice ale UE** în cadrul angajamentelor de infrastructură și interconectare energetică, parte a celor **“Top 10 Obiective pentru 2025”**.
- **Actualizarea Acordului de Asociere** pentru a include noi domenii de cooperare. **Conceptualizarea unei foi de parcurs pentru Integrare Europeană**, cu scopul de a obține statutul de țară candidat până în 2025-27.

Recomandări ce reies din contextul politic regional

- **Aprobarea unei Declarații Comune EU-Trio Asociat la Summit** pentru a continua eforturile angajamentului de a **revizui formatul multilateral de cooperare al Parteneriatului Estic**. Ținând cont de ruptura în derulare în relațiile EU-Belarus și de urmările conflictului din Nagorno-Karabah, **este foarte puțin probabil ca Summitul de la Bruxelles să se încheie cu o declarație comună aprobată în unanimitate**.
- **Formalizarea cadrului de cooperare al Trio-ului Asociat**, prin înființarea unui Secretariat al instituției cu participarea **Comisarului European pentru Politica Europeană de Vecinătate și Negocieri de Extindere** la reuniunile politice de nivel înalt.

Recomandări ce reies din prioritățile UE pentru viitorul PaE

- **Asigurarea realizării Monumentalului “Plan Economic și de Investiții”**, întru a servi drept **“Planul Marshall al PaE” pentru Europa de Est. Potențiale activități economice comune** trebuie explorate atât de partenerii din Europa de Est cât și de cei din UE.
- **Extinderea sprijinului tehnic pentru ambițiile de reformă ale regiunii** din partea Statelor Membre ale UE care s-au alăturat în timpul extinderii din anii 2000, prin [stabilirea formatelor regionale de cooperare](#) și împărtășirea experienței lor de aderare. Eforturile recente ale **autorităților poloneze și române** au potențialul de a **consolida poziția Moldovei** în cadrul negocierilor cu Bruxelles și de a **revitaliza politica externă a Republicii Moldova**.
- **Adoptarea unui mecanism de monitorizare** îndreptat spre asigurarea **evaluării comparative a reformelor** în cadrul Trio-ului Asociat. Prin acest instrument, **reformatorii moldoveni** ar fi încurajați să-și **mențină angajamentele** și să învețe de la colegii lor ambițioși.

***

* Emil BURINSCHI este tânăr cercetător la Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) și stagiar în cadrul Oficiului ONU pentru Droguri și Criminalitate (UNODC) cu sediul la Viena. Emil studiază un Masterat de 2 ani în Afaceri Publice Internaționale la Universitatea Central Europeană (CEU) din Viena, Austria și este licențiat în Relații Internaționale (specializare în Integrare Europeană) la Universitatea Corvinus din Budapesta, Ungaria.

Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) a fost înființat în martie 2015 în calitate de centru de analiză și cercetare (eng.: think-tank) independent, non-profit și apolitic. Misiunea IPRE este de a accelera integrarea europeană a Republicii Moldova prin promovarea reformelor sistemice, sporirea democrației participative și consolidarea rolului cetățenilor în procesele decizionale la nivel național și local.

IPRE este membru al Platformei Naționale a Forumului Societății Civile a Parteneriatului Estic (www.eap-csf.eu), co-inițiator al Forumului Parteneriatului Estic al Centrelor de Cercetare (EaP Think- Tank Forum) lansat în anul 2017 la Chișinău.

Adresa: Str. București 90, of. 20
Chișinău, MD-2001, Republica Moldova
Tel.: + 373 22 788 989
E-mail: info@ipre.md
Web: www.ipre.md

